

něna, pokud týž důvod zmatečnosti uplatňuje pro nepřipuštění důkazu svědky R-ou a B-em o tom, že soukromý obžalobce zprostředkoval firmě D. stavbu pecí u oněch pekařů. Nálezací soud předpokládá, že soukromý obžalobce dostal vyplaceny 2% za obchody, které firma ujednala před uzavřením písemní smlouvy bez jeho přičinění, a že si dal vyplatiti 5.000 Kč za práce nekonané, čímž vyslovil skutkové přesvědčení, o němž není jisto, zda by k němu byl dospěl, kdyby byl provedl nabízený důkaz pekaři R-ou a B-em. I tu je tedy zmateční stížnost odůvodněna, neboť rozsudek také oním předpokladem opírá svůj náhled, že byl proveden důkaz pravdy o obviněních obsažených v závadných člancích. Zmateční stížnost jest odůvodněna i co do zamítnutí návrhu na výslech soukromého obžalobce jako svědka o tom, že mu svědkové (patrně oba K-i a D.) neřekli, že mají pro Brno zástupce. Neboť tu mezitimní nález již docela selhává, kdyžtě o této otázce průvodní řízení ničeho na jevo nevyneslo, a otázka je závažna pro posouzení rázu počínání si soukromého obžalobce při požadavku provise za obchody firmou D. v Brně ujednané. Ostatní výtky, zmateční stížností dále ještě uplatňované, netřeba probírat, poněvadž již z důvodu právem vytýkané zmatečnosti rozsudku podle čís. 4. Šu 281 tr. ř. ve směrech shora uvedených nutno podle Šu 288 čís. 1. tr. ř. stížnosti vyhověti, rozsudek zrušiti a věc vrátiti k novému projednání a rozhodnutí do první stolice.

Č. 2549.

Ochrana republiky (zákon ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n.).

Ani uplatňování politického přesvědčení (hlásání programu a zásad politické strany) nebo sociálních myšlenek a cílů nesmí se díti způsobem opodstatňujícím pobuřování proti některému z právních statků v Šu 14 čís. 1 zákona uvedených; spadá sem provolání slávy revoluci, sovětskému Rusku a Československé sovětské republice.

(Rozh. ze dne 20. listopadu 1926, Zm I 106/26.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Mostě ze dne 28. prosince 1925, jímž byl obžalovaný podle Šu 259 čís. 3 tr. ř. sprostěn z obžaloby pro přečin podle Šu 14 čís. 1 zákona na ochranu republiky ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a věc vrátil krajskému soudu v Mostě, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Nálezací soud zjišťuje, že obžalovaný na veřejné schůzi komunistické okresní organizace, dne 15. února 1925 na náměstí v Ž. konané, skončil svou řeč slovy: »Es lebe die Revolution, es lebe Sowjetrussland, es lebe die čechoslovakische Sowjetrepublik«, — sprostňuje ho však z obžaloby pro přečin podle Šu 14 čís. 1 zák. na ochranu republiky pro pobuřování proti demokraticko-republikánské formě státu; má za to, že

v oněch slovech nelze spatřovati pobuřování, poněvadž obžalovaný je členem, ba vůdčím členem komunistické strany, která je státem uznána, má poslance, senátory a politický program. Jako člen této strany musil prý obžalovaný a nemohl ani jinak mluvit, než ve smyslu programu své strany. Proti tomuto sprostujícímu rozsudku uplatňuje zmateční stížnost státního zastupitelství důvod zmatečnosti čís. 9 a) §u 281 tr. ř. pro nesprávné právní posouzení věci, poukazujíc na rozhodnutí zrušovacího soudu ze dne 7. března 1924, Zm I 35/24, sb. n. s. čís. 1571. Stížnost je důvodná. V onom rozhodnutí, vydaném o rozsudku téhož krajského soudu ze dne 22. listopadu 1923, vyslovil zrušovací soud, že slova: »Hoch die vereinigten Sowjetrepubliken Mitteleuropas«, jimiž tehdejší obžalovaný ukončil svou řeč, zakládají objektivní skutkovou podstatu přečinu podle §u 14 čís. 1 zákona na ochranu republiky pro pobuřování proti demokraticko-republikánské formě státu. Není pochybnosti, že s oním výrokem kryjí se co do podstaty slova, jichž použil v souzeném případě obžalovaný, takže úvahy, vyjádřené v rozhodnutí sb. n. s. č. 1571 platí plnou měrou i pro souzený případ. Postačí proto na ně poukázati. Dodati by bylo jen, že důvody, uvedené nalézacím soudem pro jeho stanovisko, jsou rázu všeobecného a postrádají s daným případem věcné souvislosti. Úkol nalézacího soudu nesmí se vyčerpávati pouze ve zkoumání, zda slova obžalovaným pronesená jsou ve shodě s programem strany komunistické, nýbrž jeho povinnost záleží v tom, by uvažoval, zda výrok obžalovaného, hledě na okolnosti, za jakých se stal, není v rozporu se zákonem a nestělesňuje zejména znaky trestného činu jemu za vinu kladeného. Při posuzování věci nemůže býti proto jedině rozhodnou úvaha, že myšlenky, kterým obžalovaný dal ve svém projevu výraz, odpovídají programu a zásadám strany komunistické. Je na snadě, že ani uplatňování politického přesvědčení neb sociálních myšlének a cílů nesmí se díti způsobem, opodstatňujícím pobuřování proti některému z právních statků v §u 14 čís. 1 zák. na ochranu republiky chráněných. Ani příslušnost k té které straně politické neimunituje ještě páchaní trestných činů a ustanovení §u 14. čís. 1 zák. na ochranu republiky svým doslovem také nikoho nevyjímá ze zodpovědnosti pro jeho příslušnost politickou (»Kdo . . . pobuřuje . . .«). Zrušovacímu soudu nelze však rozhodnouti ihned ve věci samé, poněvadž nalézací soud vůbec se neobíral otázkou subjektivního zavinění, jež, jsouc také rázu skutkového, spadá do oboru působnosti soudu nalézacího. Bylo proto rozsudek zrušiti a věc odkázati na soud prvé stolice k opětnému projednání a rozhodnutí.

Čís. 2550.

Ochrana republiky (zákon ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n.).

Ani uplatňování politického přesvědčení nebo sociálních myšlének a cílů nesmí se díti způsobem opodstatňujícím pobuřování proti právním statkům zákonem chráněným.

Pobuřování proti demokraticko-republikánské formě československé republiky (§ 14 čís. 1 zákona) předčítáním resoluce, vyzývající k boji